

Empowered lives.
Resilient nations.

“Туруктуу жашоо шарттарын колдоо үчүн Батыш Тянь-Шань тоо экосистемасынын глобалдык маанидеги биоартүрдүүлүгүн жана аны менен байланышкан жер жана токой ресурстарын сактоо” Долбоору

Максаттуу коомдор үчүн чакан гранттарды берүүнүн тартиби жөнүндө колдонмо

2021-ж.

Долбоордун жетекчиси

Азамат Исаков

Azamat Isakov

Мазмуну

КИРИШҮҮ	Error! Bookmark not defined.
I ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРДУ ИШКЕ АШЫРУУНУН МАКСАТТАРЫ ЖАНА КҮТҮЛҮҮЧҮ НАТЫЙЖАЛАРЫ.....	3
II ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРГО БАА БЕРҮҮ ЖАНА АНЫ ТАНДОО БОЮНЧА КОМИССИЯ ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР (ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ).....	5
III ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРДУ ИШКЕ АШЫРУУГА ӨТҮНМӨЛӨРДҮ ТАНДОО КРИТЕРИЙЛЕРИ.....	7

КИРИШҮҮ

Бул Колдонмо Бириккен Улуттар Уюмунун Онуктуруу Программасынын жана Глобалдык Экологиялык Фондусунун (мындан ары БУУӨП-ГЭФтин) “Туруктуу жашоо шарттарын колдоо үчүн Батыш Тянь-Шань тоо экосистемасынын глобалдык маанидеги биоартүрдүүлүгүн жана аны менен байланышкан жер жана токой ресурстарын сактоо ” долбоорунун (мындан ары – Долбоор) алкагында чакан гранттарды берүүнүн тартибин аныктайт. Чакан гранттар жергиликтүү бейөкмөттүк уюмдарды ишке тартуу менен, иш-чараларды жүргүзүүгө багытталып, жергиликтүү коомчулуктар үчүн кошумча каражаттардын альтернативдик булактарын түзүүгө, ошондой эле жер иштетүүнүн жана токой пайдалануунун практикаларын демонстрациялоого жана аны колдонууга киргизүүгө багытталат. Бул аракеттер кошумча киреше каражаттарды камсыз кылат жана био ар түрдүүлүк үчүн ыйгайлуу болуп саналат.

Чакан гранттык долбоорлорго колдоо көрсөтүү жана аны ишке ашыруу бул Колдонмого ылайык, БУУӨП эрежелеринин жана жоболорунун негизинде ишке ашырылат, анда конкурска катышууга өтүнмөлөрдү берүүнүн негизги принциптери, ошондой эле чакан гранттык долбоорлорду тандоонун критерийлери жана жол-жоболор, отчеттуулукка коюлган талаптар аныкталат.

Бул документте сыпаттап берилген чакан гранттык долбоорлорду ишке ашыруу боюнча бардык жол-жоболор БУУӨП колдонулуп жаткан эрежелерине жана жол-жоболоруна туура келет жана бардык кызыкдар болгон тараптар менен сакталууга тийиш.

I ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРДУ ИШКЕ АШЫРУУНУН МАКСАТТАРЫ ЖАНА КҮТҮЛҮҮЧҮ НАТЫЙЖАЛАРЫ

ДОЛБООРДУН МАКСАТТУУ КООМДОРУ

Төмөнкү төрт айылдык аймак максаттуу коомдор болуп саналат: Токтогул районунда Чолпон-Ата жана Кызыл-Өзгөрүш, Тогуз-Торо районунда Көк-Ирим жана Атай. Бул айылдык аймактар жакында эле түзүлгөн Алатай жана Кан-Ачуу Мамлекеттик жаратылыш парктарына жакын жайгашканынын негизинде пилоттук катары долбоор тарабынан аныкталган.

Пилоттук райондордун калкынын болжолу 56 %ы жакыр катары эсептелет. Айыл чарбасы региондо, айрыкча Чолпон-Ата жана Кызыл-Өзгөрүш айыл аймактарында экономикалык ишмердүүлүктүн негизги түрү болуп саналат, анткени аталган айыл аймактар райондун борборунан алыс жайгашкан.

ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРДУН МАКСАТЫ

Чакан гранттык долбоорлорду берүүнүн максаты болуп төмөнкүлөр саналат:

- Мал башынын санын көбөйтүүсүз кошумча кирешени жогорулатуу мүмкүнчүлүгүн жергиликтүү коомдорго берүү жолу аркылуу, **экосистемага оорчулукту төмөндөтүү** мүмкүндүгүн демонстрациялоо;
- Айдоо, жайыт жана токой жерлеринде **туруктуу жер иштетүүнүн жана туруктуу токой пайдалануунун** ыкмаларын колдонууга киргизүү;
- Жергиликтүү коомдун **маалымдалуусун жогорулатуу** жана жер, жаратылыш ресурстарынын туруктуулугунун маанилүү маселелерин түшүнүү;
- Корголуучу аймактар туруктуу өнүгүүгө өбөлө түзө тургандыгын демонстрациялоо менен **корголуучу аймактарды түзүүдө жергиликтүү коомдордун кызыгуусун жана аларга колдоо көрсөтүүнү** жогорулатуу.

ГРАНТ

Бул Долбоордун алкагында, утуп чыккан Бейөкмөт уюмга бөлүнүүчү гранттын жалпы суммасы 15 000 АКШ долларынан (он беш миң АКШ доллары) ашык эместе түзөт. Бейөкмөт уюмдун салымы гранттын суммасынын 20 %дан аз эмес болушу керек. 20 % өлчөмүндөгү Бейөкмөт уюм тарабынан бул салым накталай болушу мүмкүн, же натуралай формада болушу мүмкүн (мисалы, чакан гранттык долбоорлорду ишке ашыруу үчүн зарыл болгон объектти, техникалык ресурстарды берүү, арыз берүүчү тарабынан физикалык иштердин аткарылышы, кызматкерделдин кызматы).

АРЫЗ БЕРҮҮЧҮ

Максаттуу коомдордо иштөө тажрыйбасына ээ болгон бардык Бейөкмөт уюмдар Токтогул районунда Чолпон-Ата жана Кызыл-Өзгөрүш, Тогуз-Торо районунда Көк-Ирим жана Атай чакан гранттык долбоорду ишке ашырууга өтүнмө берүүгө укуктуу. Жергиликтүү Бейөкмөт уюмдар (пилоттук коомдордо, райондордо катталган), филиалдары бар, же болбосо пилоттук коомдордо болгон өнөктөштөрү бар Бейөкмөт уюмдар төмөнкү багыттар боюнча долбоордук өтүнмө берүүдө артыкчылыктарга ээ болушат:

- экотуризм жана рекреация;
- дары өсүмдүктөрүн жана токойдун жыгач эмес продуктуларын (козу карын, мөмөлөр ж.б.) чогултуу;
- аары чарбасы, балды жана аары момунан продукттуларды кайра иштетүү;
- айыл чарба продукциясын кайра иштетүү;
- айыл чарбасынын андан жогору кирешелүү жана туруктуу формаларына өтүү;
- экосистемага оорчулукту төмөндөтүү аркылуу кошумча киреше алып келүүчү ишмердик;
- курчап турган чөйрөнү жана жергиликтүү флораны жана фаунаны сактоо.

ИШКЕ АШЫРУУ МӨӨНӨТҮ

Ишке ашыруу мөөнөтү 5 айдан ашык эмес, болжолу 2021-жылдын октябрь айы - 2022-жылдын февраль айы.

ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРДУ ИШКЕ АШЫРУУГА ӨТҮНМӨЛӨРДҮ БЕРҮҮНҮН МӨӨНӨТҮ

Өтүнмөлөр Мөөр басылып бекитүү жана Маркировкалоо жөнүндө пунктунда көрсөтүлгөн почта дареги же электрондук дарек боюнча белгиленген убакыттан кеч эмес, жергиликтүү убакыт боюнча 18:00, 8 октябрь 2021 жылы БУУӨП тарабынан алынышы керек. *1-тиркемеде* (Арыз берүүчүлөр үчүн нускама).

II ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРГО БАА БЕРҮҮ ЖАНА АНЫ ТАНДОО БОЮНЧА КОМИССИЯ ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР (ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ)

Чакан гранттык долбоорлорду карап чыгуу жана жактыруу процессинин ачык-айкындуулугун камсыз кылуу үчүн Долбоордун деңгээлинде Гранттык Баа берүү Комиссиясы түзүлөт.

1. ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ БУУӨП тарабынан андан ары каржылоо үчүн чакан гранттык долбоорду ишке ашырууга жергиликтүү бейөкмөт уюмдардан келип түшкөн өтүнмөлөрдү иликтей турган, ага баа берген жана сунуштай турган орган болуп саналат. ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ өтүнмөлөрдү тандап алуудан мурда арыз берүүчүнүн юридикалык документтерин, долбоорду ишке ашыруунун тиешелүү тажрыйбасын, уюмдун персоналын жана командасын кошо алганда, аларды туура келүүнүн белгиленген критерийлерине дал келүү предметине иликтеп чыгууга тийиш.
2. Арыз берүүчүлөр үчүн бирдей шарттарды түзүү, ошондой эле аларга коюлуучу талаптардын бирдейлиги, берилген документтерди иликтөөнүн ар тараптуулугу жана толуктугу, кабыл алынуучу чечимдердин объективдүүлүгү ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын ишинин негизги принциптери болуп саналат. ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ чакан гранттык долбоорлорду тандап алуудагы жана ишке ашыруудагы ачыктыкты, айкындуулукту камсыз кылуу максатында түзүлөт.
3. ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ төмөнкүлөрдөн турат:
  - БУУӨП КРдагы Өлкөлүк кеңсесинин өкүлдөрү;
  - Кыргыз Республикасынын экология жана климат комитетинин өкүлү;
  - Токтогул жана Тогуз-Торо райондук мамлекеттик Администрациялардын өкүлдөрү;
  - Катчылык, БУУӨП Долбоорунун өкүлдөрү.

Алынган өтүнмөлөргө эксперттик баа берүү үчүн ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын жыйналыштарына профилдик адистер тартылышы мүмкүн, алар добуш берүү укугуна ээ болушпайт, бирок алардын пикирлери ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын мүчөлөрү үчүн сунуштоо мүнөзүнө ээ болот.

Чакан гранттык долбоорлор боюнча чечимдерди кабыл алуу үчүн комиссиянын мүчөлөрүнүн 2/3 аз эмесинин катышуусу зарыл. БУУӨП КРдагы Өлкөлүк кеңсесинин өкүлү ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын Төрагасы болуп эсептелет, ал добуштардын бирдей эсебинде чечүүчү добушка ээ болот жана ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ

КОМИССИЯСЫнын иши, өтүнмөлөрдү карап чыгуу жана ресурстарды бөлүштүрүү процесстеринен сапаты жана ачык-айкындуулугу үчүн жоопкерчилик тартат.

ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын бардык чечимдери БУУӨП үчүн сунуш берүүчү мүнөзгө ээ. ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын жүргүзүлгөн баа берүүсүнүн жана сунуштарынын негизинде БУУӨП чечим кабыл алат жана бенефициарларын чакан гранттык долбоорлор жөнүндө маалымдайт.

ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫНЫН ДЕНГЭЭЛИНДЕ ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРДУ ТАНДАП АЛУУ ЖАНА БЕКИТҮҮ

Бул долбоордун алкагында чакан гранттык долбоорлорду 2 деңгээлдүү тандап алуу божомолдонот:

1. Биринчи деңгээлде Гранттык Баа берүү Комиссиясынын Катчылыгы (БУУӨП Долбоору) Гранттык Баа берүү Комиссиясынын 2-3 мүчөсү менен биргеликте арыз берүүчүнүн дал келүүнүн минималдуу критерийлерине туура келүү предметине өтүнмөлөрдүн биринчи тандап алуусун жүргүзөт, анын негизинде алдын ала баа берүүнүн протоколу даярдалат.
2. Биринчи деңгээлде ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ бул колдонмодо белгиленген принциптерге жана критерийлерге ылайык тандап алууну жүргүзөт.

Чакан гранттык долбоорлорду ишке ашырууга өтүнмөлөр IV бөлүктө көрсөтүлгөн, атайын иштелип чыккан критерийлерге ылайык ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын көпчүлүк мүчөлөрүнүн макулдугу менен бекитилет. ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын мүчөлөрү протоколдо “Бекитилет”, “Баш тартылсын”, “Толук иштеп чыгуу менен бекитилет” деген ар бир долбоор боюнча жыйынтык корутунду беришет, ага ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын бардык мүчөлөрү тарабынан кол коюлат.

Арыз берүүчүлөргө чечим кабыл алынгандан кийин бир жума ичинде кабыл алынган чечимдер тууралуу билдирилет.

БУУӨП долбоору (Катчылык) өтүнмөлөрдү топтоону, берилген документтердин толуктугун техникалык текшерүүнү, документтердеги туура келбестиктердин жана каталардын болушун текшерүүнү, иш жүргүзүүнү, ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын ишмердигин уюштурууну (жолугушуу жерлери, чыгым материалдары, транспорт, зарыл болгондо, жерине баруу ж.б.), арыз берүүчүлөр менен ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын ортосундагы байланышты кошо алганда, уюштуруучулук жана техникалык ишти аткарат. БУУӨП талаа жеринде мониторинг жүргүзүү жана коомдун пикирлерине талдоо жүргүзүү жолу аркылуу чакан гранттык долбоорду ишке ашыруунун сапатын камсыз кылуу, ошондой эле Бейөкмөт уюмдарга техникалык жардам көрсөтүү үчүн жоопкерчилик тартат.

III ЧАКАН ГРАНТТЫК ДОЛБООРЛОРДУ ИШКЕ АШЫРУУГА ӨТҮНМӨЛӨРДҮ ТАНДОО КРИТЕРИЙЛЕРИ

Чакан гранттык долбоорду ишке ашырууга өтүнмө жергиликтүү коомчулуктар үчүн жашоого каражаттардын альтернативдик булактары катары түзүүгө, ошондой эле жер иштетүүнүн жана токой пайдалануунун практикаларын демонстрациялоого жана аны колдонууга киргизүүгө багытталган иш-чараларды аткарууну камтый алат:

- **Экосистемага оорчулукту төмөндөтүү** (дары өсүмдүктөрүн жана токойдун жыгач эмес продуктуларын чогултуу; аары чарбасы, балды жана аары момунан продукту кайра иштетүү; айыл чарба продукциясын кайра иштетүү; экосистемага оорчулукту төмөндөтүүчү, киреше алып келүүчү ишмердик ж.б.)
- **Туруктуу жер иштетүү жана туруктуу токой пайдалануу** (жердин деградациясына каршы күрөшүү, айыл чарбасынын жогорку кирешелүү жана туруктуу формаларына өтүү, үрөнчүлүк фонддор, бакча өстүрүүчүлүк, питомниктер ж.б.)
- **Корголуучу аймактарды түзүүдө жергиликтүү коомдордун кызыгуусун жана аларга колдоо көрсөтүүнү жогорулатуу** (экотуризмди жана рекреацияны өнүктүрүү, коомдук микро-коруктарды түзүү, СВТ концепциясын жайылтуу, туристтик пакеттерди иштеп чыгуу ж.б.)

ТУУРА КЕЛҮҮЧҮЛҮКТҮН МИНИМАЛДУУ КРИТЕРИЙЛЕРИ

ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ өтүнмөлөрдү алардын толук болуу жана документтердин минималдуу талаптарына дал келүү, документтерге кол коюунун тууралыгы, БУУ Коопсуздук кеңешинин Комитети 1267/1989 тарабынан түзүлгөн террористтердин жана терроризмди каржылоочу адамдардын тизмесинде, БУУӨП жеткирүүчүлөрүнүн токтотулган жана чыгарылган тизмесинде арыз берүүчүнүн болушу же анда жок болуу предметине, ошондой эле өтүнмөлөрдүн жалпы талаптарга туура келүү, же болбосо бул этапта түзөтүүлөрдү киргизүү зарылдыгы предметине карап чыгат. Андан аркы баа берүүнү жүргүзүү үчүн бардык өтүнмөлөр туура келүүчүлүктүн төмөндө көрсөтүлгөн критерийлерине (минималдуу квалификациялык талаптарга) дал келүү предметине кылдат текшерилет:

- Уюмда күбөлүгүнүн болушу (Юстиция министрлигинде катталганы);
- Чакан гранттык долбоорду ишке ашыруу үчүн топ (топтун ар бир мүчөсүнүн кызмат ордун жана ролун кошо алганда, уюштуруучулук түзүмү).

Баштапкы тандоо (төмөндө көрсөтүлгөн шарттар аныкталган учурда өтүнмөлөр диквалификацияланат)

- Чакан гранттык долбоорду ишке ашыруу колдонулуп жаткан мыйзамга каршы келсе;
- Чакан гранттык долбоорду ишке ашыруу башкалардын укуктарын басынтса (басмырлоого же адам укуктарын чектөөгө жол берилбестик);
- Чакан гранттык долбоорду ишке ашыруу курчап турган чөйрөгө тике же кыйыр терс таасир тийгизсе;

- Чакан гранттык долбоорду ишке ашыруу мыйзам тарабынан тыюу салынган тамеки, алкоголь, баңгизат же болбосо башка тыюу салынган заттарды өндүрүүгө жана сатууга багытталган болсо;
- Сунушталган Чакан гранттык долбоорду ишке ашырууга башка донорлор тарабынан каржыданып жана аткарылган болсо;
- Чакан гранттык долбоорду ишке ашыруу ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫнын мүчөлөрү тарабынан аффилирленген жана кызыкчылыктардын чыр-чатагына ээ болсо;
- Чакан гранттык долбоорду ишке ашырууда курчап турган чөйрөгө, бенефициарлардын укуктарына жана коомдордун мүчөлөрүнө тике же кыйыр терс таасир тийгизсе (басмырлайт, кыймылды жана сөз эркиндигин, дам укуктарын чектейт ж.б.);
- Суралып жаткан каражаттар кыймылсыз мүлктү, жер участкасын сатып алууга жана ижарага акы төлөө катары пайдаланууга багытталса;
- БУУӨП эсебинен чакан гранттык долбоордун чыгаша статьялары арыз берүүчүнүн кызматчыларына эмгек акы төлөө, ар кандай мүнөздөгү административдик чыгашаларды, жүгүртүү каражаттарын, тамак-аш продуктуларын жана кеңсе жабдууларын сатып алууну, бизнес үчүн имараттын/жайдын курулушун иштерин камтыса;

ГРАНТТЫК БАА БЕРҮҮ КОМИССИЯСЫ төмөнкү критерийлердин негизинде баштапкы тандоодон өткөн өтүнмөлөрдү гана баалайт.

#	Баа берүү критерийлери	Баары
1	Жергиликтүү коомчулуктар үчүн жашоого каражаттардын альтернативдик булактары катары түзүүдө, ошондой эле био ар дүрдүүлүк үчүн жер иштетүүнүн жана токой пайдалануунун практикаларын ыңгайлуу демонстрациялоого жана аны колдонууга киргизүүгө чакан гранттык долбоордун актуалдуулугу	25%
2	Сунушталып жаткан өтүнмөнүн максаттары жана милдеттери жергиликтүү коом үчүн актуалдуу, бул болсо тиешелүү документтер менен тастыкталган (жыйналыштардын/чогулуштардын протоколдорунун көчүрмөлөрү, АӨ колдоо көрсөтүү каты)	10%
3	Калктын аярлуу катмарын (балдар, аялдар, карылар жана ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар) кошо алганда, чакан гранттык долбоорду ишке ашыруудан пайда алуучу бенефициарлардын саны, башкача айтканда айылдын же коомдун көпчүлүк жашоочуларынын жашоо шарттарын жакшыртуу	25%
4	Чакан гранттык долбоордун туруктуулугун сыпаттоо, же болбосо чакан гранттык долбоордун туруктуулугун камсыз кылуу боюнча иш-чаралар планынын болушу, башкача айтканда өтүнмөдө долбоордук цикл аяктагандан кийин чакан гранттык долбоордун жыйынтыктарынын туруктуулугун камсыз кылуучу так жана ачык чаралар каралууга тийиш	20%
5	Чакан гранттык долбоорду ишке ашырууга өтүнмөнүн бюджетинин жана жеке салымдын (чакан гранттык долбоордун жалпы баасынын 20 %ынан кем эмес) реалдуулугу, башкача айтканда өтүнмөнүн бюджетин реалдуу	20%

	<p>финансылык эсептерди жана чакан гранттык долбоорду ишке ашыруу үчүн суралып жаткан статьялардын, ошондой эле башка булактардан каржылануучу статьялардын (коомдун өзүнүн салымы) конкреттүү көрсөтүлүшүн камтышы керек.</p>	
--	--	--